

Trafik Öğreniyorum Programı Kursiyerlerinin Trafik ve Kurs ile İlgili Görüşleri

Nuray ÖZGE SAĞBAŞ
Milli Eğitim Bakanlığı
nurayozgesagbas@hotmail.com
ORCID ID: 0000-0003-2630-8620

S. Tunay KAMER
Kastamonu Üniversitesi
tunaykamer@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-1504-1273

Nur ÖZKAYA
Milli Eğitim Bakanlığı
ozkayanur@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-5288-5416

Araştırma Makalesi	DOI: 10.31592/aeusbed.1459269
Geliş Tarihi: 26.03.2024	Revize Tarihi: 21.07.2024
	Kabul Tarihi: 29.07.2027

Atf Bilgisi

Özge Sağbaş, N., Kamer, S. T. ve Özkaya, N. (2024). Trafik öğreniyorum programı kursiyerlerinin trafik ve kurs ile ilgili görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 453-466.

ÖZ

Trafikte yaşanan kazalar her geçen gün artmaktadır. Kazaların nedenleri insan, araç ve yol üçlüsüne bağlı gibi görünse de hepsinin temelinde eğitimsizlik vardır. Trafik kurallarının öğretilmesi şeklinde yapılan eğitimler yerine öğrenilen trafik kurallarının davranışlarla hayata dönüştürülmesinin daha önemli olduğu bilinmektedir. Bu çalışmada trafik öğreniyorum kurs programına katılanların trafik ve kursa ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımına dayalı olarak 15 kursiyerin katılımıyla bir odak grup görüşmesiyle yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim esas alınarak kursiyerlerin trafik ve kurs ile ilgili görüşleri ortaya çıkarılmıştır. Amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örneklemesinin kullanıldığı halk eğitimi merkezlerinde trafik öğreniyorum kursu alan 15 kursiyer çalışmanın grubunu oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, araştırmacı/araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Katılımcıların görüşlerinden elde edilen veriler, literatür doğrultusunda önceden belirlenmiş temalara göre içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda katılımcıların görüşleri trafik güvenliğinin önemi, trafik kurallarının çıkış sebebi, trafikte sağlıklı iletişim ve uygun davranış ilkeleri, trafikte hak ihlaline yol açmamak için yapılması gereken davranışlar, trafik sorunlarını çözme ve önleme, kurs programının sağladığı katkılar olmak üzere yedi tema altında ele alınmıştır. Verilen cevaplarda genel olarak eğitimin çok önemli olduğu vurgulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Trafik eğitimi, trafik güvenliği, trafik kuralları, trafik kültürü, yetişkin eğitimi.

Traffic and Course-Related Opinions of Traffic Learning Program Trainees

ABSTRACT

Traffic accidents are increasing day by day. Although the causes of accidents depend on the triad of humans, vehicles, and roads, they are all based on a lack of education. It is known that it is more important to transform the learned traffic rules into life with behaviors instead of training in the form of teaching traffic rules. This study aimed to determine the opinions of the traffic learning course program participants about traffic and the course. This study was conducted with a focus group interview with the participation of 15 trainees based on a qualitative research approach. In the study, the views of the trainees on traffic and the course were revealed based on phenomenology, one of the qualitative research designs. The study group consisted of 15 trainees who took a traffic learning course in public education centers where maximum diversity sampling was used from purposive sampling methods. The study data were collected using a semi-structured interview form prepared by the researcher/researchers. The data obtained from the participants' views were analyzed using the content analysis method according to predetermined themes in line with the literature. As a result of the research, the views of the participants were discussed under seven themes: the importance of traffic safety, the reason for the emergence of traffic rules, healthy communication and appropriate behavior principles in traffic, behaviors that should be done to avoid violating rights in traffic, solving and preventing traffic problems, and the contributions provided by the course program. In the answers given, it is generally emphasized that education is critical.

Keywords: Traffic education, traffic safety, traffic rules, traffic culture, adult education.

Giriş

Trafik ve ulaşım, yaşanan dönemlere göre değişkenlik gösterse de insanlık tarihi kadar eskiye dayanan, önemi ve boyutu her geçen gün artarak devam eden bir olgudur. Günümüzde ulaşım ihtiyacının karşılanması çeşitli evrelerden geçerek bugünkü boyutuna ulaşmıştır. Ulaşım sektöründe meydana gelen gelişmeler; ülkelerin sosyal, ekonomik ve kültürel anlamdaki ilerleme düzeylerinin en önemli göstergelerinden biridir. Küresel ölçekli gelişmeler; trafikte rol oynayan üç (insan unsurunun yolcu, yaya ve sürücü) daha güvenilir bir ortamda seyahat etmesi gerektiğinin önemini vurgulamaktadır (Süslü, 2021).

Trafik güvenliğine ilişkin uygulamalara yönelik tedbirlerin gerekli oluşu, sadece ülkemizin değil aynı zamanda diğer ülkelerin de problemidir. Dünya Sağlık Örgütü'nün (World Health Organization) [WHO] raporuna göre trafik kazaları sonucunda 1,19 milyon kişi her yıl hayatını kaybetmekte, 20 ila 50 milyon civarında kişi de trafik kazasında ölümcül olmayan şekilde yaralanmakta ve birçok kişi de engelli birey olarak yaşamına devam etmektedir (WHO, 2014).

Tablo 1.

2011-2022 yılları arasındaki kara yolu trafik kaza istatistikleri (TÜİK, 2023).

Yıl	Toplam kaza sayısı	Ölümlü yaralanmalı kaza sayısı	Maddi hasarlı kaza sayısı	Ölü sayısı			Yaralı sayısı
				Toplam	Kaza yerinde	Kaza sonrası	
2011	1228928	131845	1097083	3835	3835	-	238074
2012	1296634	153552	1143082	3750	3750	-	268079
2013	1207354	161306	1046048	3685	3685	-	274829
2014	1199010	168512	1030498	3524	3524	-	285059
2015	1313359	183011	1130348	7530	3831	3699	304421
2016	1182491	185128	997363	7300	3493	3807	303812
2017	1202716	182669	1020047	7427	3534	3893	300383
2018	1229364	186532	1042832	6675	3368	3307	307071
2019	1168144	174896	993248	5473	2524	2949	283234
2020	983808	150275	833533	4866	2197	2669	226266
2021	1186353	187963	998390	5362	2421	2941	274615
2022	1232957	197261	1035696	5229	2282	2947	288696

Türkiye’de 2011-2022 yılları arasındaki karayolu trafik kaza istatistiklerine bakıldığında karşımıza çıkan istatistiksel veri Tablo 1’de sunulmaktadır. Tablo 1’de görüldüğü üzere 2022 yılında ülkemiz kara yolu ağında toplam 1.232.957 trafik kazası meydana gelmiş, 5.229 kişi hayatını kaybetmiştir. 288.696 kişi de bu kazalarda yaralanmıştır. 2022 yılında meydana gelen trafik kazalarında hayatını kaybedenlerin %44,9’u sürücü, %31,8’i yolcu, %23,3’ü ise yaya olduğu belirlenmiştir (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2023).

Trafikle ilgili düzenlemelerin diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de 1920’li yıllardan sonra ortaya çıktığı görülmektedir. Trafığın henüz motorlu trafiğe dönüşmediği dönemlerde trafiği düzenleyen bir trafik kanunu bulunmamaktaydı. Cumhuriyetin kurulduğu ilk yıllarda trafik bir problem gibi görünmese de günümüzde büyük problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde kullanılan ulaşım sistemleri karayolu, denizyolu, demiryolu ve havayoludur. Ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile kullanılan ulaşım sistemleri arasında tamamlayıcı ve rekabetçi özellikler bulunmaktadır. Çünkü süregelen hızlı gelişmeler ülkelerin ulaşım sistemini ve buna bağlı trafik düzenini etkilemektedir.

Tarihsel süreç incelendiğinde güvenli trafik akışı için 1997 yılında İsveç Millî Yol İdaresi’nde görev yapan Claes Tingvall ve arkadaşlarının geliştirdiği ve amacı karayollarında gerçekleşen ölümle ve ağır yaralanmayla sonuçlanan çarpışmaları uzun dönemde sıfıra indirmek olan “Vizyon Sıfır” politikası 1997 yılı Ekim ayında İsveç parlamentosunda onaylanarak yürürlüğe girmiştir (Durna, 2011). WHO koordinesinde yapılan araştırmalar neticesinde dünya çapında kabul gören trafikteki can kaybı ve yaralanmaları önlemek için alınacak tedbirler İngilizce kelimelerin ilk harflerinin kısaltılması

ile oluşturulan Education (eğitim faaliyetleri), Engineering (altyapı iyileştirmeleri), Emergency (acil yardım hizmetleri), Enforcement (yasal mevzuat düzenlemeleri ve denetim) “4E” faktörü belirlenmiştir (Sayıştay Raporu, 2008). Güvenli bir trafik ortamı, trafikteki en önemli unsur olan insanın eğitilmiş olmasını gerektirmektedir. Trafikte 4E faktörlerinden olan education; yol kullanıcıları olan sürücüler, yayalar, yolcular başta olmak üzere olumlu tutum ve davranış göstermesine yönelik faaliyetlerin öğretimi sürecini içermektedir (Işıldar, 2020).

Kazaların nedenleri her ne kadar insan, araç ve yol üçlüsüne bağlı gibi görünse de hepsinin temelinde eğitimsizlik yatmaktadır. Çünkü trafik konusunda bilgili bir toplum yetiştirilememiştir. Bir başka deyişle, ulusal düzeyde yoldan yararlanan sürücü, yaya ve yolcular için "trafik kültürü" oluşturulmamıştır. Bunun temel nedeni, bu konudaki çalışmaların süreklilik arz etmemesi ve okul öncesi, okul ve sürücü kurslarında verilen eğitimin yetersizliğidir. İlkokullarda verilen eğitim teorik ve yüzeyseldir, bu alanda uzman kişiler tarafından verilmemektedir. Verilen bilgiler bireylerde trafik bilinci oluşturacak şekilde kalıcı olamamaktadır. Proje kapsamında verilen uygulamalı eğitimlerden ise bütün öğrenciler yararlanamamaktadır. Yapılan çalışmalar aynı zamanda ailelerin de trafik eğitimi konusunda çocukları üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu belirtmektedir (Gökdağ ve Aladağ, 2015; Hatipoğlu, Özdemir ve Arıkan Öztürk, 2012; Kavsıracı ve Hatipoğlu, 2016). Curry, Peek-Asa, Hamann ve Mirman (2015) tarafından yapılan bir başka araştırmada ise ailelerin sahip olduğu bilgi ve sergiledikleri ebeveyn tarzlarının genç yaşta sürücülerin trafik bağlamında sergilediği davranışlar üzerinde etkili olduğu saptanmıştır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018b). Trafik eğitimi ile bireyi sadece içinde bulunduğu dönemde değil gelecekte de sorunları çözebilecek bilgi ve becerilerle donatmak gerekir. Trafik kurallarının öğretilmesi şeklinde değil, öğrenilen trafik kurallarının davranışlarıyla hayata dönüştürülmesi için eğitim şeklinde yapılmalıdır. Bu sayede bireyler için can ve mal güvenliğini tehdit eden trafik düşüncesi yerine, trafiği bir yaşam tarzı haline getirmiş ve trafik kültürü oluşmuş insanların yaşadığı toplumda güven içinde yaşama düşüncesi oluşmalıdır.

Türkiye’de kara yolu güvenliği ve trafik düzenlenmesi ile ilgili ilk kanun 1953 yılında çıkarılmıştır. 1983 yılında çıkarılan 2918 sayılı Kara Yolları Trafik Kanunu’nun 8. maddesinde 1996 yılında yapılan bir düzenlemeyle trafik eğitimini düzenleyen “Trafik Genel Eğitim Planı” hazırlama, ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak uygulama görevi Millî Eğitim Bakanlığına verilmiştir. Konuyla ilgili paydaşların görüşleri de alınarak hazırlanan Trafik Genel Eğitim Planı ilk kez 12 Ekim 2001 tarihinde yürürlüğe konulmuştur. 31 Temmuz 2012’de yayımlanan Başbakanlık Genelgesi ile “Kara Yolu Trafik Güvenliği Stratejisi ve Eylem Planı” yürürlüğe girmiştir.

Trafik ile ilgili örgün ve yaygın eğitimdeki çalışmalar, MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü tarafından 2018 yılında hazırlanan ve yürürlüğe konulan Trafik Eylem Planı’nda (i) okul öncesinde trafik bilgileri, oyunla öğretime dayalı etkinlikler; (ii) temel eğitim kurumlarında trafik eğitimine ilişkin konular ilkököl 4. sınıfta zorunlu ders olarak “Trafik Güvenliği” dersi adı altında işlenmekte, ilkököl 1, 2 ve 3. sınıflarda ise Hayat Bilgisi dersi içerisinde; (iii) ortaöğretim kurumlarında ise 9. sınıflarda Sağlık Bilgisi ve Trafik Kültürü dersinin zorunlu olarak okutulmasına karar verilmiştir. Aynı zamanda Temel Eğitim ve Ortaöğretimde öğrenim görmekte olan öğrencilere yönelik olarak da Trafikte Sorumluluk Hareketi Projesi, Can Dostları Hareketi Projesi, Trafik Dedektifleri Projesi uygulanmaktadır. Yükseköğretim kurumlarında ise ulaştırma hizmetleri bölümünde ön lisans, ulaştırma mühendisliği bölümünde lisans programları ile yüksek lisans ve doktora programları ile eğitimler verilmektedir (MEB, 2018a).

Trafik Eylem Planı’nda belirtilen hedefler doğrultusunda Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından da Motorlu Taşıt Sürücülerine Trafik ve Çevre Öğreticiliği, Trafik Güvenliği, Trafik Kuralları (Hükümlü Gelişimi), Trafik Okuryazarlığı, Trafik Öğreniyorum, Trafik Öğreniyorum (Uzaktan Eğitim-Eş Zamansız) olmak üzere halk eğitimi merkezlerinde çeşitli başlıklarda açılan kurslarla vatandaşlara eğitimler verilmektedir. Bu kurslardan biri olan Trafik Öğreniyorum kurs programı ilgili kanunlar, kararnameler, yönetmelikler ve kararlara göre hazırlanarak yürütülmektedir. Trafik Öğreniyorum Kurs programı 12 ders saati süreli hazırlanmış olup trafiğin tanımı ve unsurları, trafik güvenliğinin önemi, trafikte insanların rolleri, trafik kuralları, trafikte iletişim ve etik değerler başlıklı konuları içermektedir. Kursu tamamlayanlara katılım belgesi verilmektedir (MEB, 2024).

Kurs programının uygulamaya konulduğu 3 Kasım 2022 tarihinden 25 Aralık 2023 tarihine kadar yüz yüze eğitimlerden 135.069 kişi, uzaktan eğitim yoluyla Halk Eğitimi Merkezleri Bilişim Ağı (HEMBA) üzerinden 3.791 kişi bu eğitimlerden yararlanmıştır (MEB, e-yaygınistatistikleri, 2023).

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tez platformundaki tezler incelendiğinde ülkemizdeki trafik ile ilgili akademik çalışmaların 1972 yılında doktora tezi ile başladığı görülmektedir. Trafik terimi yazarak arama yapıldığında ise toplamda 1176 çalışmanın lisansüstü tez çalışmasına konu edildiği belirlenmiştir. Trafik eğitimi ile ilgili lisansüstü tez düzeyinde yapılan çalışmaların sayısının 15 ile sınırlı olduğu saptanmıştır (YÖKTEZ, 2024). Makalelere yönelik yapılan incelemelerde ise sınırlı sayıda yapılan çalışmaların temel eğitim ve ortaöğretimde gerek derslerde işlenen konular gerekse uygulanan projeler kapsamında ders dışı etkinliklere yönelik çalışmaların öğrenciler üzerindeki etkilerini belirlemeye yönelik konulara verildiği görülmüştür.

Yapılan çalışmalar ışığında, uzun bir yapılanma sürecinden geçen Türk trafik eğitim sisteminin halen istenilen profesyonel yapıda olmadığı görülmektedir (Demircan Laçın, 2021). Trafikte daha etkin olarak yer alan yetişkin bireylerin iyi bir trafik eğitimi almaları, trafik kazalarının sebep ve sonuçlarını daha iyi görebilmeleri ve problemin bir parçası olmak yerine çözüme katkıda bulunmaları çok önemlidir. Araştırma, trafik ile ilgili eğitim alan ailelerle bilinç ve farkındalık oluşma durumunun belirlenmesi açısından daha önce yapılan benzer bir çalışmaya rastlanılmamış olması dolayısıyla bir ilk olma özelliğini taşımaktadır. Bu çalışmada da “Trafik öğreniyorum kurs programına katılanların trafik ve kursa ilişkin görüşleri nelerdir” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırma, verileri odak grup görüşmesi ile elde edilmiş nitel bir çalışma olması dolayısıyla önemlidir. Trafik konusunda yapılan eğitimlerin katılımcılara ne tür katkılar sağladığının belirlenmesinin, diğer eğitim uygulamalarına ilişkin çalışmalara rehberlik edeceği düşünülmektedir. Çalışma aynı zamanda Dünya Sağlık Örgütü tarafından 2004 yılında hazırlanan trafik kazalarının önlenmesine ilişkin Dünya raporundaki 4E faktörü kuralındaki Education ilkesine hizmet ederken diğer taraftan da eğitime ilişkin faaliyetlerin etkililiği noktasında görüş bildirmektedir.

Bu çalışmada trafik öğreniyorum kurs programına katılanların trafik ve kursa ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıda yer alan sorulara cevap aranmıştır:

- 1) Trafik güvenliği ile ilgili katılımcıların görüşleri nelerdir?
- 2) Trafikteki davranışlar ile ilgili katılımcıların görüşleri nelerdir?
- 3) Eğitim durumları boyutuna ilişkin öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
- 4) Kurs programının trafik kültürüne etkisine ilişkin katılımcıların görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Modeli/Deseni

Trafik öğreniyorum programı kursiyerlerinin trafik ve kurs ile ilgili görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırma, nitel araştırma yaklaşımına dayalı olarak yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması esas alınarak kursiyerlerin trafik ve kurs ile görüşlerinin neler olduğu ortaya çıkarılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu halk eğitimi merkezlerinde trafik öğreniyorum kursu alan 15 kursiyer oluşturmaktadır. Araştırma sürecinde 15 kursiyerin katılımıyla bir odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Odak grup görüşmesi, liderle küçük bir grup arasında yapılan görüşmede ve tartışmada grup dinamiğinin etkisinin kullanılması, derinlemesine bilgi edinilmesi ve fikir üretimidir. Odak grup görüşmesi, katılımcıların gerçek fikirlerini yüksek sesle ifade etmelerine imkân sağlayacak bir ortamın yaratıldığı, bir lider yönetiminde 4-12 kişilik bir katılımcı grubuyla veri

toplanmasını amaçlayan bir tekniktir (Yıldırım ve Şimşek, 2016; Gülcan, 2021). Bu sayıda bir katılımcı gruba gerçekleştirilen görüşmenin odak grup görüşmesi için yeterli olduğu kabul edilmektedir (Çokluk, Yılmaz ve Oğuz, 2011). Çalışmanın grubu belirlenirken amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Maksimum çeşitlilik örnekleme, farklılıkları belirlemek amacıyla geniş çaplı durumları ve önemli ortak örüntüleri belirlemek için kullanılan örnekleme türlerinden biridir (Baltacı, 2018). Katılımcıların belirlenmesinde ölçüt olarak trafik öğreniyorum kursuna katılan kursiyer olması şartı aranmıştır. Bu şekilde trafik öğreniyorum programı kursiyerlerinin trafik ve kurs ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Katılımcılara ait kodlar, cinsiyet ve yaş bilgileri Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2.

Katılımcılara ait bilgiler

Kod	Cinsiyet	Yaş
K1	Erkek	32
K2	Kadın	25
K3	Kadın	30
K4	Erkek	24
K5	Kadın	19
K6	Kadın	34
K7	Erkek	34
K8	Kadın	22
K9	Kadın	27
K10	Kadın	31
K11	Erkek	22
K12	Erkek	27
K13	Kadın	35
K14	Erkek	23
K15	Kadın	26

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri, araştırmacı/araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formları, araştırma yapan kişiye/kişilere alternatif olacak ve sonda sorular hazırlanmasına olanak sağlayacak esnekliğe sahiptir (Türnüklü, 2000). Görüşme formundaki sorular, araştırmacılar tarafından hazırlanmış ve alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda araştırma formuna son şekli verilmiştir. Araştırma sorularının araştırma amacına uygunluğunun belirlenmesi ile dil ve kapsam geçerliliğinin belirlenmesi için alan uzmanı iki akademisyen ile dil uzmanının katkısı alınmıştır. Araştırmada hazırlanan soruların katılımcılar tarafından anlaşılır olma ve katılımcılara uygunluğunun belirlenmesi için araştırma kapsamında olmayan üç kursiyer ile pilot uygulama yapılmıştır. Yapılan çalışmalar ve elde edilen verilere göre görüşme formuna son şekli verilmiştir. Görüşme formunun son hali iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler, ikinci bölümde ise görüşme soruları yer almaktadır. Görüşme soruları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3.

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu Soruları

Görüşme Soruları
1 Trafik güvenliği neden önemlidir?
2 Trafik kurallarının çıkış sebepleri neler olabilir?
3 Trafikte sağlıklı iletişim ve uygun davranış için gerekli ilkeler nelerdir?
4 Trafikte hak ihlaline yol açacak davranışlardan kaçınmak için sergilenmesi gereken davranışlar nelerdir?
5 Trafik sorunlarını önleme ve çözüme yeni önerileriniz nelerdir?
6 Bu kurs programı, trafik kültürünün gerektirdiği tutum ve değerlerin farkına varma ve bunları davranışa dönüştürme konusunda ne tür katkılar sağladı?

Verilerin Toplanması ve Analizi

Odak grup görüşmesi, görüşmeye katılmaya istekli olduğunu belirten halk eğitimi merkezlerinde trafik öğreniyorum kursu alan 15 kursiyerin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmacılar, katılımcılarla bizzat kendileri yüz yüze görüşme yoluyla verileri toplamıştır. Katılımcılar, yapılacak araştırmanın içeriği hakkında çalışma öncesinde bilgilendirilmiştir. Katılımcılardan araştırmadan elde edilen verilerin sadece bu araştırmada kullanılacağı ve kişisel bilgilerinin başka bir kimseye paylaşılmayacağı belirtilerek izin alınmıştır. Yapılan görüşme süresince de ses kaydı ve yazılı notlarla araştırmanın verileri elde edilmiştir.

Katılımcıların görüşlerinden elde edilen veriler, literatür doğrultusunda önceden belirlenmiş temalara göre içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu süreçte katılımcıların ses kaydı analiz edilerek oluşturulan görüşleri okunmuş, görüşme verileri düzenlenmiş, anlamlı veri birimleri tespit edilmiş ve veriler kodlanmıştır. Aynı zamanda taslak temalar belirlenmiş, taslak temaların altında ilgili kodlar listelenmiş ve veriler taslak tema ve kodlara göre düzenlenmiştir. Araştırmacılar tarafından son şekli verilen temalara son hali verilmiş ve temalar arasındaki ilişkiler belirlenmiştir. Ayrıca temalar araştırma soruları altında düzenlenmiş ve veriler doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.

Araştırmada odak grup görüşmesinden elde edilen verilerin güvenilirlik analizi yapılmıştır. Temaların altında ilgili sütündeki satırlara yerleştirilen kodlar farklı alan uzmanlarının görüşleri alınarak incelenmiştir. Uzmanların incelemesi sonucunda uzman görüşleri arasındaki görüş birliği ve görüş ayrılığı belirlenerek kodlama güvenilirliği/uyuşma yüzdesi hesaplanmıştır. Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği uyuşum yüzdesi formülü şu şekildedir: $(UY = \frac{\text{görüş birliği (27)}}{\text{görüş birliği (27)} + \text{görüş ayrılığı (2)}} * 100)$. Araştırmacılar ve uzmanlar arasındaki uyuşum yüzdesi 91 olarak hesaplanmıştır. Miles ve Huberman'a (1994) göre uyuşum yüzdesinin 70 ve üzerinde olması güvenilirliğe işaret etmektedir.

Araştırma Etiği

Araştırma sürecinin planlanmasının ardından Kastamonu Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Kurulunun ilgili etik kurul başvuru belgesi tam ve eksiksiz doldurulmuştur. Belgenin etik kurula gönderilmesinin sonra Kastamonu Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etiği Kurulunun 10.01.2024 tarihli 1 nolu toplantısında alınan 32 nolu karar onayı ile gerekli izin alınmıştır. Her bir katılıcıya araştırma süreci ve analizi konusunda bilgiler verilmiş ve katılımcıların aydınlatılmış onam formu doldurmaları sağlanmıştır.

Bulgular

Trafik öğreniyorum kurs programına katılım sağlayan kursiyer görüşlerine dayalı yapılan araştırma sürecinde elde edilen bulgular, altı tema altında ve katılımcıların görüşleri ile birlikte sunulmuştur.

MEB ve İçişleri Bakanlığı arasında ailelerde trafik bilincini geliştirmek amacıyla 21 Kasım 2022 tarihinde imzalanan protokole göre MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nün hazırladığı Trafik Öğreniyorum kurs programının katılımcılara sağladığı katkılar ve kazanımlar konusunda kursiyerlere yönelik bulgulara ait tema, kod ve frekans değerleri Tablo 4'de sunulmuştur.

Tablo 4.

Trafik öğreniyorum kurs programının önemi

Tema	Kodlar	f
Trafik güvenliğinin önemi	Hayatta kalmak için	5
	Can ve mal güvenliği için	6
	Yol güvenliği	3
	Seyahat güvenliği	3

Kazaların önlenmesi için	1
Trafik akışını düzenlemek için	1

Tablo 4’de görüldüğü üzere trafik güvenliğinin önemi teması altında belirtilen kodlardan biri can ve mal güvenliği şeklindedir. Bu koda ait katılımcılardan bazılarının görüşü şu şekildedir:

- “İnsanların, araçların ve canlıların can güvenliği ve mal güvenliği için gereklidir.” (K6, K3)
“Trafik güvenliği insanların sağlığı ve maddi kayıpları engellemek için önemlidir.” (K2)
“Kendimizi, sevdiğimizimizi ve insanlığın can kaybı /tehlikesi olmaması açısından önemli.” (K10)

Trafik güvenliğinin önemi temasındaki kodlardan bir diğeri hayatta kalmak şeklindedir. Bu koda ait katılımcılardan birinin görüşü şu şekildedir:

- “Tabi ki hayatta kalmak için, trafik güvenliği öncelikle can ve mal güvenliği için önemli tabi, sonrasında yol güvenliği, seyahat güvenliği, yani, günümüzde her şey için önemli.” (K1)

Trafik güvenliğinin önemi teması altında belirtilen kodlardan ikisi yol güvenliği ve seyahat güvenliği şeklindedir. Katılımcılardan bazılarının görüşü sırasıyla şu şekildedir:

- “... yol güvenliğini sağlamak için de gereklidir.” (K11)
“Seyahat güvenliğini sağlamak için de gereklidir. (K4)

Trafik kurallarının ortaya çıkış sebebi konusunda kursiyerlerin görüşlerine yönelik bulgulara ait tema, kod ve frekans değerleri Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5.

Trafik kurallarının ortaya çıkış sebebi

Tema	Kodlar	f
Trafik kurallarının çıkış sebebi	Can kayıplarını önlemek	3
	Araç ve insan yoğunluğunun artması	2
	Kazaları önlemek	5
	Akış güvenliğini sağlamak	9
	Aşırı hız	1
	Dikkatsizlik	1

Tablo 5’te izlendiği gibi trafik kurallarının çıkış sebebi temasındaki kodlardan biri akış güvenliğini sağlamak şeklindedir. Bu koda ait katılımcı görüşlerinden biri şu şekildedir:

- “Kazaları engellemek için, akış güvenliğini sağlamak için.” (K2, K6, K7, K9, K12)

Trafikte sağlıklı iletişim ve uygun davranış ilkeleri konusunda kursiyerlere yönelik bulgulara ilişkin tema, kod ve frekans değerleri Tablo 6’da verilmiştir.

Tema	Kodlar	f
Trafikte sağlıklı iletişim ve uygun davranış ilkeleri	Hoşgörü	7
	Saygı	6
	Kurallara uymak	5
	Eğitim	2
	Dinleme	4
	Beden dilini kullanmak	1
	Empati kurmak	4

Tablo 6’da görüldüğü gibi trafikte sağlıklı iletişim ve uygun davranış ilkeleri temasındaki kodlardan biri hoşgörü şeklindedir. Bu koda ait katılımcılardan bazılarının görüşü şu şekildedir:

- “Sevgi, saygı ve hoşgörü olmak çok önemli...” (K3, K4).
“Trafikte kurallara uyan, hoşgörülü, soğukkanlı ve saygılı bireyler olmak gerekir.” (K5)

Tablo 6’da izlendiği gibi trafikte sağlıklı iletişim ve uygun davranış ilkeleri temasındaki kodlardan biri de kurallara uymak şeklindedir. Bu koda ait katılımcılardan bazılarının görüşü şu şekildedir:

- “Kesinlikle kurallara uymak, işaret ve işaretçileri takip etmek önemli.” (K1, K3)
“Trafığın stresine kapılmadan kurallara uymak ve diğer insanlara saygılı olmak gerekir.” (K4)
“Kurallara uymalı, kimsenin şeridini ihlal etmemeli, sollama ve kural dışı davranışlardan uzak durmalıyız.” (K6).

Tablo 6’da izlendiği gibi trafikte sağlıklı iletişim ve uygun davranış ilkeleri temasındaki kodlardan biri dinlemek şeklindedir. Bu koda ait katılımcılardan bazılarının görüşü şu şekildedir:

- “Karşımızdakini dinlemek...” (K10)
“Trafikte konuşma üslubu birçok olumsuzlukları ortadan kaldırmaya, kişilerin bir birlerini dinlemeleri, tartışmaları ortadan kaldırır...” (K7, K11).

Trafikte hak ihlaline yol açmamak için yapılması gereken davranışlar konusunda kursiyerlerin görüşlerine ait tema, kod ve frekans değerleri Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7.
Trafikte hak ihlaline yol açmamak için yapılması gereken davranışlar

Tema	Kodlar	f
Trafikte hak ihlaline yol açmamak için yapılması gereken davranışlar	Kurallara uymak	7
	İşaret ve işaretçileri takip etmek	3
	Sabırlı olmak	2
	Hatalı sollamalardan uzak durmalı	1
	Şerit ihlalinin uzak durmak	1
	İnsanların bilinçlendirilmesi	3

Tablo 7’de izlendiği üzere trafikte hak ihlaline yol açmamak için yapılması gereken davranışlar temasındaki kodlardan biri kurallara uymak şeklindedir. Bu koda ait katılımcılardan bazılarının görüşü şu şekildedir:

- “Kurallara uymak en başta ilk yapmamız gereken...” (K13)
“Tek bir davranış vardır. Trafik kurallarına uymak. Kurallara uyduğumuz takdirde ortada problem kalmayacaktır.” (K9)

Tablo 7’de izlendiği üzere trafikte hak ihlaline yol açmamak için yapılması gereken davranışlar temasındaki kodlardan biri insanların bilinçlenmesi şeklindedir. Bu koda ait katılımcılardan birinin görüşü şu şekildedir:

- “Trafik kuralları konusunda insanların bilinçlenmesi...” (K6)

Trafik sorunlarını çözme ve önlemede yeni öneriler konusunda kursiyer görüşlerine ait tema, kod ve frekans değerleri Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8.
Trafik sorunlarını önlemeye ve çözmeye ilişkin öneriler

Tema	Kodlar	f
Trafik sorunlarını çözme ve önleme	Sosyal medyada bilgilendirici paylaşımlar yapmak	6
	Okulda eğitimler vermek	8
	Trafik eğitim parklarında uygulamalı eğitimler verilmesi	1
	Yayalar için kaldırımların daha geniş hale getirilmesi	1
	Kanunların caydırıcı maddelerinin yeniden düzenlenmesi	4
	Film ve dizilerde trafik kurallarına değinen sahnelere daha çok yer verilmesi	1

Uyarıcı levha sayısının artırılması	2
Psikoteknik testler, öfke kontrol testleri dâhil olmak üzere ehliyet alımı öncesinde yapılacak sınavların uygulanması	2

Tablo 8’de izlendiği üzere trafik sorunlarını çözme ve önleme temasındaki kodlardan biri okulda eğitimler vermek şeklindedir. Bu koda ait katılımcılardan bazılarının görüşü şu şekildedir:

“... Okullarda eğitim de şart.” (K1)

“Trafik eğitiminin küçük yaşlarda olması.” (K14)

Tablo 8’de izlendiği üzere trafik sorunlarını çözme ve önleme teması altında belirtilen kodlardan biri sosyal medyada bilgilendirici paylaşımlar yapmak şeklindedir. Bu koda ait katılımcılardan bazılarının görüşü şu şekildedir:

“İnsanları sosyal medyada daha çok bilgilendirmek gerekli...” (K11)

“...Sosyal medyada hız sınırı üstünde araç kullanılması veya makas atılması gibi trafik kurallarını çiğnemenin videoların takibi yapılması gerekli cezaların verilmesi ve bunun paylaşarak insanları uyarılmış olması...” (K6)

Tablo 8’de görüldüğü üzere trafik sorunlarını çözme ve önleme teması altında belirtilen kodlardan biri kanunların caydırıcı maddelerinin yeniden düzenlenmesi şeklindedir. Bu koda ait katılımcılardan bazılarının görüşü şu şekildedir:

“...İkna edici cezaların da faaliyete geçmesi gerekir...” (K7)

“...Kanunların caydırıcı maddelerle yeniden düzenlenmesi...” (K6)

Bu kurs programının trafik kültürünün gerektirdiği tutum ve değerlerin farkına varması ve bunları davranışa dönüştürme konusunda kursiyer görüşlerine ait tema, kod ve frekans değerleri Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9.

Kurs programının trafik kültürünün gerektirdiği tutum ve değerlerin farkına varma ve bunları davranışa dönüştürme konusunda sağladığı katkılar

Tema	Kodlar	f
Kurs programının sağladığı katkılar	Bilinçlenme	8
	Kurallara uygun davranma	6
	Trafikte saygı ve hoşgörünün önemini anlama	2
	Fikirlerimi paylaşma imkânı	1
	Trafikte sabırlı davranma	2
	Öğrenilenlerin tekrarı	1

Tablo 9’da izlendiği üzere kurs programının sağladığı katkılar temasındaki kodlardan biri bilinçlenme şeklindedir. Bu koda ait katılımcılardan bazılarının görüşü şu şekildedir:

“Bu kurs programı; trafikte diğer insanların haklarını ihmal etmemeyi, trafikte kurallara uygun, sabırlı davranmayı, trafikte bilinçli davranılması konusunda katkılar sağlamıştır.” (K8)

“Trafik kuralları konusunda bilinçlendim.” (K15)

Tablo 9’da izlendiği üzere kurs programının sağladığı katkı temasındaki kodlardan biri öğrenilenlerin tekrarı şeklindedir. Bu ait ilişkin katılımcılardan bazılarının görüşü şu şekildedir:

“Bu kurs kapsamında yaşamımız boyunca öğrendiğimiz kuralları tekrar etme ve doğru olarak bildiğim maddeleri pekiştirme ve bilmediğim maddeleri öğrenmiş oldum.” (K10)

“Eksik bilgilerimi tamamladım. Yeni bilgiler öğrendik. Trafik kurallarına uymanın yanında saygı ve hoşgörünün de trafikte önemli yeri olduğunu anladım.” (K5)

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmada, Mill Eğitim Bakanlığı'na bağlı Halk Eğitim Merkezlerinde verilen Trafik Öğreniyorum kurs programına katılanların trafik ve kursla ilgili görüşleri incelenmiştir. Elde edilen bulgular, trafik eğitiminin bazı önemli sorunları olduğunu ortaya koymaktadır.

Araştırma bulgularına bakıldığında her başlık altındaki kodlarda eğitimin çok önemli olduğu katılımcılar tarafından sıklıkla vurgulanmıştır. Trafik kurallarının tam olarak öğretilmesi için ilkokuldan başlayarak eğitimlerin verilmesi hatta bu trafik öğreniyorum kursunda olduğu gibi yetişkin düzeyinde de devam ettirilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Yapılan araştırmalarda trafik eğitiminin ilkokulda (Kavsıracı, 2014), ortaöğretimde (Yılmaz, 2014) ve genel olarak (Demircan Laçın, 2021; Gökdağ ve Atalay, 2015; Yelmen, 2010) yetersiz olduğunu ve geliştirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Araştırma bulgularına göre trafik kültürünün oluşması gerekliliği de dikkat çeken başlıklardan biridir. Sürücü eğitimlerinin toplumsal bilinçle verilmesi gerektiğini çünkü kişisel gayretlerle az sayıda kişide trafik kültürünün oluştuğunu, bundan dolayı sürücü kurslarına ve eğitici kadrolarına, hatta sınav komisyonlarına çok büyük görevler düştüğünü ifade etmektedir. Aynı araştırmada trafik kültürüne ilişkin bilincin yerleştirilmesinde eğitim hizmetini veren sürücü kurslarının birincil derecede sorumluluk sahibi olduğu belirtilmiştir. Kazaların bir kısmının ehliyet almak üzere tasarlanan eğitim ve sınav alanlarında meydana geldiğini de ifade eden katılımcılar, ehliyet sahibi olan birçok kişinin trafiğe çıkmak için yeterli düzeyde eğitim almadan sınavlara katıldığını, verilen eğitim sonunda alınan belgenin sadece bir kâğıttan ibaret olduğunu belirtmiştir (Demircan Laçın, 2021).

Aile, çocuğun doğumdan itibaren çeşitli konulardaki bilgi ve becerileri kazandığı ilk sosyal ortamdır (Kamer, 2023). Trafik eğitiminde de çocuklara kazandırılması gereken temel davranışlar, ailelerin sorumluluğundadır. Aileler tarafından bilinçli olarak çocuklarına küçük yaşlardan itibaren verilecek eğitimler ise ilerleyen yıllarda trafikte saygılı aynı zamanda sorumlu bireylerin yetişmesine katkı sağlayacaktır. Bu nedenle de ailelerin gerek sürücü kurslarında gerekse kişisel gelişim niteliğindeki kurslardaki alacağı eğitimler ve bu eğitimlerin kalitesi trafikte güvenli bir şekilde hareket etmeye katkı sağlayacaktır.

Trafik eğitimindeki en önemli eksikliklerden biri de trafik dersinin teorik olarak işlenmesidir. Trafik dersleri teoriyle birlikte uygulamalı eğitime daha ağırlık verilerek işlenmelidir. Trafik dersinde kazanılan bilgilerin uygulamaya dönüştürüleceği yerler ise trafik eğitim parklarıdır. Ülke genelinde bu tür parkların sayısının artırılması trafik güvenliğinin sağlanması açısından önemlidir.

Literatürde trafik eğitimi programlarının değerlendirilmesine dair çalışmaların çok az olduğu da görülmüştür. Trafik eğitimi programlarının değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yapılması alandaki eksikliklerin ya da yanlış uygulamaların ortaya konulması açısından önem taşımaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Birinci yazar %35, ikinci yazar %35 ve üçüncü yazar %30 oranında katkı vermişlerdir.

Çıkar Çatışması

Çalışmada çıkar çatışması oluşturabilecek herhangi bir durum bulunmamaktadır.

Kaynaklar

Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (1), 231-274. <https://dergipark.org.tr/pub/bitlissos/issue/38061/399955>

- Curry, A. E., Peek-Asa, C., Hamann, C. J., and Mirman, J. H. (2015). Effectiveness of parent-focused interventions to increase teen driver safety: A critical review. *Journal of Adolescent Health*, 57(1), 6-14. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2015.01.003>
- Çokluk, O., Yılmaz, K. ve Oğuz, E. (2011). Nitel bir görüşme yöntemi: Odak grup görüşmesi. *Kuramsal Eğitimbilim*, 4(1), 95-107. <https://keg.aku.edu.tr/arsiv/c4s1/c4s1m6.pdf>
- Demircan Laçın, Y. (2021). *Sürücü kursları eğitimi ile trafik kazaları arasındaki ilişki: İstanbul örneği*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Gelişim Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Durna, T. (2011). Karayolu trafik güvenliğine sistem yaklaşımı: İsveç'in "vizyon sıfır" politikası. *Polis Bilimleri Dergisi*, 3(1), 1-23.
- Gökdağ, M. ve Atalay, A. (2015). Trafik eğitiminin trafik kazaları üzerindeki etkisi. *Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(2), 272-283.
- Gülcan, C. (2021). Nitel bir veri toplama aracı: Odak (focus) grup tekniğinin uygulanışı ve geçerliliği üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 4 (2), 94-109. <https://dergipark.org.tr/pub/meusbd/issue/63193/866942>
- Hatipoğlu, S., Özdemir, S. ve Arıkan Öztürk, E. (2012). Türkiye'de ilköğretim okullarında verilen trafik eğitiminin farklı ülkelerde verilen eğitimle karşılaştırılarak incelenmesi ve geliştirilmesi için öneriler. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (2), 9-22.
- Işıldar, S. (2020). *Trafik kazalarının önemi ve önlenmesi*. http://devlet.com.tr/makaleler/y484-TRAFIK_KAZALARININ_ONEMI_VE_ONLENMESI.html adresinden 25.12.2023 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Kamer, S. T. (2023). *Eğitimin sosyal ve kültürel temelleri: Kavramlar, olgular ve olaylar*. Ankara: Pegem Akademi
- Kavıracı, O. (2014). *Örgün eğitimde sürekli ve uygulamalı trafik eğitiminin çocukların trafik bilgi ve algısına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Polis Akademisi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Kavıracı, O. ve Hatipoğlu, S. (2016). Okul öncesi çağı çocuklarının trafik bilgi ve algıları. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(3), 23-28.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018a). *Trafik genel eğitim planı*. https://ookgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_05/02150850_01_Trafik_Eylem_PlanY.pdf adresinden 05.03.2024 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2018b). *Trafik adabı*. https://ookgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_10/22101005_trafikte_adap_kapak_ve_iY_ekli.pdf adresinden 09.03.2024 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2023). E-yaygın istatistikleri 25.12.2023 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2024). <https://e-yaygin.meb.gov.tr/pagePrograms.aspx> adresinden 06.03.2024 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Miles, M. B. and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (Second Edition). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Murat, B. (2008). *Trafik hukuku, temel trafik ve çevre bilgisi*. Ankara: Adalet Yayınları.

- Sayıştay. (2008). *Trafik kazalarını önleme faaliyetleri: Performans denetimi raporu*. <https://sayistay.gov.tr/reports/download/64-trafik-kazalarini-onleme-faaliyetleri-dene> adresinden 25.12.2023 tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Süslü, A. (2021). Türkiye ve Almanya’da verilen trafik güvenliği eğitimlerinin karşılaştırılması. *Millî Eğitim Dergisi*, 50 (232), 407-419.
- Türkiye İstatistik Kurumu. (2023). *Karayolu trafik kaza istatistikleri*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Karayolu-Trafik-Kaza-Istatistikleri-2022-49513> adresinden tarihinde erişim sağlanmıştır.
- Türnüklü, D. A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitelikte bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 24(24), 543-559.
- Yelmen, Y. (2010). *Türkiye’de okul öncesi çocukların trafik bilgi ve alışkanlıklarının belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Yılmaz, D. H. (2014). Türk eğitim sisteminde trafik eğitiminin yeri ve yapılması gerekenler. *Uluslararası Yönetim ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(2), 11-21.
- World Health Organization, (2014). *Global health estimates*. <https://www.who.int/data/global-health-estimates> adresinden 26.02.2024 tarihinde erişim sağlanmıştır.

Extended Abstract

Introduction

Traffic and transportation is a phenomenon that is as old as the history of humanity, although it varies according to the periods experienced, and its importance and size continue to increase day by day. Today, meeting the need for transportation has reached its present size by passing through various stages. Development in the transportation sector is one of the most important indicators of a country's social, economic, and cultural progress.

This study was conducted to determine the opinions of the trainees of the Traffic Learning program about traffic and the course. Traffic is an essential social, economic, and cultural issue, and various measures need to be taken to ensure safety. Worldwide, there is a focus on the 4E factor (Education, Engineering, Emergency, Enforcement) to prevent traffic accidents.

In Turkey, traffic education is supported by compulsory courses and projects at pre-school and secondary education levels. However, it is stated that more studies are needed and traffic education should be made more effective. The research guides developing more effective training strategies by evaluating the effects of the traffic education provided to the participants. This study aims to systematically examine the participants' views of the traffic learning course and obtain significant findings on traffic education. The questions the study seeks to answer are as follows:

1. What are the views of the participants on traffic safety?
2. What are the opinions of the participants about behaviors in traffic?
3. What are teachers' opinions regarding the dimension of educational status?
4. What are the participants' opinions regarding the course program's effect on traffic culture?

When we look at the studies, it is seen that the Turkish traffic education system, which has undergone a long structuring process, is still not in the desired professional structure. It is very important for adult individuals who are more active in traffic to receive a good traffic education, to better see the causes and consequences of traffic accidents, and to contribute to the solution instead of being a part of the problem. The research is the first of its kind as there has not been a similar study conducted before in terms of determining the state of consciousness and awareness formation with families who receive traffic-related training.

Method

This study used a qualitative research approach to determine the trainees' views of the traffic learning course program on traffic and the course. The study conducted focus group interviews with 15 traffic learning course participants. The focus group interview was conducted using group dynamics in unstructured interviews among a small group led by a researcher. Participants were selected through a purposive sampling method and the study group of the research consists of 15 trainees who took traffic learning courses at public education centers. Data were collected using a semi-structured interview form prepared by the researchers. The questions in the interview form were determined in line with the opinions of field experts and evaluated with a pilot application. The data obtained from the focus group interviews were analyzed using the content analysis method and organized under the determined themes. As a result of the reliability analysis, it was determined that 91% agreement was achieved between the researchers and experts.

The researchers collected the data through face-to-face interviews with the participants themselves. Participants were informed about the content of the study before the study. The participants were informed that the data obtained from the research would only be used in this research and that their personal information would not be shared with anyone else.

After planning the research process, the relevant ethics committee application document of Kastamonu University Social and Human Sciences Scientific Research and Publication Ethics Board

was filled in wholly and entirely. After the document was sent to the ethics committee, the necessary permission was obtained with the approval of decision number 32 taken at the 1st meeting of Kastamonu University Social and Human Sciences Scientific Research and Publication Ethics Board dated 10.01.2024. Each participant was informed about the research process and analysis and was asked to fill out an informed consent form.

Findings, Discussion, and Recommendations

In this study, the opinions of the participants of the traffic learning course program about traffic and the course were examined. The findings reveal that traffic education has some critical problems. According to the research findings, the participants frequently emphasized the importance of receiving education. It is stated that traffic rules should be fully taught and that education should continue starting from primary school. Previous studies have also revealed that traffic education is inadequate and needs to be improved. In addition, the need for a traffic culture was also emphasized. Participants stated that driver training should be provided with social awareness and that driving courses play an essential role. In another study, participants stated that many people who get a driver's license go out into traffic without adequate training and that a driver's license is just a document.

When the research findings are examined, it is frequently emphasized by the participants that education is very important in the codes under each heading. It is stated that in order to fully teach traffic rules, education should be provided starting from primary school and even continued at the adult level, as in this traffic learning course. In the studies conducted, it is emphasized that traffic education is insufficient in primary school, secondary education, and general education and that it should be improved.

It was also emphasized that traffic education should be given to children by their families. The education given by families to their children will contribute to the development of respectful and responsible individuals in traffic in the following years. Therefore, families should give importance to training that will contribute to safe behavior in traffic. The study draws attention to the importance and shortcomings of traffic education and provides essential findings on what needs to be done in this field.

One of the most critical deficiencies in traffic education is that traffic lessons are taught theoretically. Traffic lessons should be taught with more emphasis on practical training as well as theory. The places where the knowledge gained in traffic lessons can be put into practice are traffic education parks. Increasing the number of these parks is vital for traffic safety.

It was also observed that there are few studies on the evaluation of traffic education programs in the literature. Conducting studies on evaluating traffic education programs is important in revealing the deficiencies or wrong practices in the field.